

הילה ליזר בג'ה / ירח קציר

לאמי ואכי באהבה

קציר חורף

ירח קציר (מיצב), 2013, ברזל, מים, אבני ריצוף,
בלוני מיילר כסופים, חוטי ניילון, 3.00 x 2.20 x 4.00 מ'

Harvest Moon (Installation), 2013, Iron, water, bricks,
silver mayler balloons, nylon strings, 4.00 x 2.20 x 3.00 m.

ירח קציר - הילה ליזר בג'ה

תערוכת היחיד "ירח קציר" של האמנית הילה ליזר בג'ה מורכבת ממיצב פיסולי מרכזי, רישום קיר ועבודת וידאו.

*"ירח מלא של סתיו -
סובב את הבריכה,
וגם הלילה חלף"*

המונח "ירח קציר" (Harvest Moon), ששורשיו ככל הנראה ב'אמריקנים הילידים', מתייחס להופעתו של סהר מלא בראשית עונת הסתיו, תכופות במקביל ל"נקודת השיוויון", במהלכה שעות האור זהות לשעות החושך ביממה. ירח הקציר, אשר הקביל לתקופת שיא התבואה, איפשר לפועלי השדה לעבוד גם עם רדת הליל, הודות לאור שנמסך עליהם ממעל. הירח המלא בשיר ההאיכו של מצואו באשו, מסמן את תקופת הסתיו, ומשרטט בדימיון הקוראים את מראהו של כדור מושלם בצורתו, הסובב את הבריכה, או הניצב במרום כתפאורה לשיטוט לילי של הכותב. ניתן כמעט לצייר את השתקפות הפנס העצום במים, כבמעשיית חכמי חלם אשר ניסו ללכוד את הכוכב בעזרת דלי. הקפת הבריכה נשתרבה, אם על ידי הירח הזולג לאיטו, ואם בשל נדודי שינה של הכותב, אשר וודאי לוו בהרהורי התפעמות מיופי הלבנה, עד שהלילה תם ועימו השיר.

*"עננים פה, שם
מביאים מנוחה
מן הירח המלא"*

הסהר כה מכשף בנוכחותו, עד כי בואם המעיב לעתים של העננים, מאפשר דווקא הפוגה לצופה בו. התבוננות בירח מביאה עימה מחשבות המפליגות הרחק מעבר למקום ולזמן הקיימים. היא נושאת את האדם לעבר קיום מופשט, בלתי נתפס, קדמוני. היא מנתצת גבולות גיאוגרפיים, וקושרת את כלל המרחב הקרקעי למקשה מוצקה, לעומת התהום הפעורה ממעל, שאין לה התחלה ולא סוף. בוא העננים חוסם את היבלעות הצפייה וההרהור, מקרב את הצופה בחזרה למקום יושבו, מחזירו למציאות. יש בכך גורם מאזן, המאפשר מחשבות מרחיקות נדוד, ומנגד מאפס את ההוגה עם מציאות חיו.

הפסל הניצב במרכז חלל התערוכה, מתווה את גבולותיה של בריכה או שלולית, העוטפת בדפנותיה קוי מתאר היוצרים שרטוט של בית. זהו בית גנרי, הנפוץ בציורי ילדים בשל צורתו הפשוטה והקלה לזיהוי. מזה מספר שנים שליוזר בג'ה חגה סביב דימוי זה אך באופיו הפרגמנטרי, זה שלעולם אינו יציב ושאינו ניתן לאיכלוס. זהו בית העשוי מוטות ברזל, השכיחים באתרי בניה לצורך יציקת בטון לרצפות ומדרגות, והעשויים להידמות כאן לשדה שיבולים או חישת קנים.

כמי שבילתה בילדותה תכופות באתרים אלה ובסביבת פועלי ריתוך ויציקה, נטועה האמנית היטב בעולם החומרי והמושגי של הבית ואופני הקמתו. אולם נדמה כי פסלה מסרב "להתביית", כמעט ודוקר את המתבונן בו, כקיפור המקשיח את קוציו. המוטות נישאים מעלה, מתחרים עם גובהו של הסובב אותם. קוים חשופים וחדים של רישום במרחב, מזדקרים מהקרקע כמייחלים להמריא מעבר לגורלם הארצי, הקבור במלט. מעליהם, שכבת בלוני מיילר כסופים נעה בעצלתיים כעננים הקלים במעופם, עגולים ורכים ומכילים, עטויי דוק מנצנץ של הבטחה. המרחק בין קרובי המשפחה אינו רב, המתכות הקשוחות כמעט ונוגעות בכריות המטאליות במראן, הממשות כמעט ומנפצת את מראית העין, מלאכת הכפיים את האידאה הנכספת.

יש והבלונים עשויים להזכיר עבודות של אמנים כמרטין קריד (Creed) או פיליפ פארנו (Parreno), אך נדמה שהם מתכתבים בעיקר עם פסלי פלדת האל־חלד של ג'ף קונס (Koons), אשר הפך את דמויות הכלב והארנב שלו למותגים גורפי מיליונים. תדמית ההצלחה הבינלאומית הנונשלנטית לכאורה, המגולמת ביצירותיו הפוסט־פופיות, הבוהקות בצבעוניותן ובגימורן המושלם, איננה נוגעת במלאכת הריתוך, בפיסול דל־החומר הישראלי. זוהי התגלמותו של הפער בין ה"כאן" הנטוע במקום, הצופה אל ה"שם" ומייחל לתופסו, עד מרחק נגיעה. שמי העננים משתקפים במי האפסיים של האגן, כבזיווג בלתי אפשרי של חומר וחוסר ממשות. זו משאת הנפש הקורסת אל תוך מציאות היום־יום החלודה. זו הלבנה הנתפסת בדלי, אך החומקת מכל אפשרות אחיזה.

עבודת הוידאו "דיוקן עצמי בסטודיו", לוכדת את תפנים חלל העבודה של האמנית באמצעות בלון כסוף, זהה לאלה התלויים מעל פסל הבית, המתנודד ברוח ונע סביב צירו. דמותה של האמנית כמעט ונעלמת לחלוטין מתיעודה הצילומי, והיא מפציעה רק באופן קלוש, בעוד הרישום השחור עליו היא עומלת, ניצב כשריד לנוכחותה ולמלאכתה הציורית. פעולת הרישום, הנוכחת גם בחלל הכניסה לתערוכה, עשויה מכתיבה רפטטיבית ורנדומלית של כתב צורני שהמציאה ליזר בג'ה. זהו נהר של זילופי צבע, כתב סתרים שכמו מתכתב עם נתזיו המנייריסטיים של ג'קסון פולוק, נושא הדגל של המופשט האקספרסיבי. כוכב הרוק הפרוע של האמנות האמריקאית, תועד על ידי הנס נמות' (Namuth, 1950) כשהוא מציג את טכניקת הציור שלו על זכוכית, ומתחתיה מצלמה הממסגרת את פולוק כארון החולש את כל שטח הקומפוזיציה.

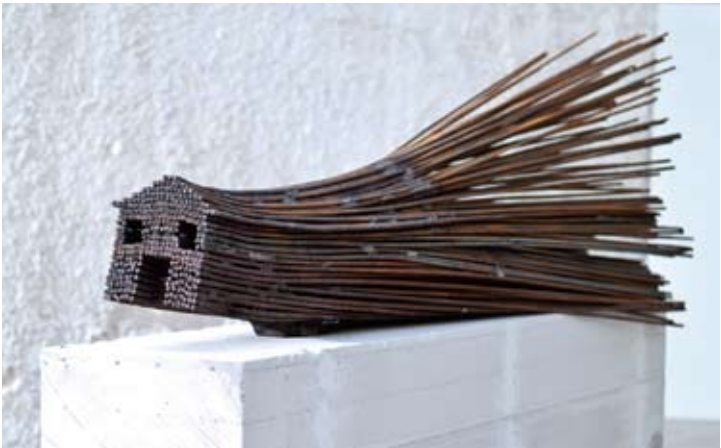
בבואת הסטודיו המשתקפת במראה קמורה, עשויה להזכיר גם את דיוקנו העצמי של הצייר אמנון דוד־ער משנת 2008 (כשלעצמו ציור מחווה לדיוקנו העצמי של אמן המנייריזם האיטלקי, פרמיג'נינו, 1524). חלל העבודה והמגורים של דוד־ער ממסגר את דמותו הישובה של הגבר הצעיר במרכז הציור, כמי שכל עולמו חג סביבו בעת מלאכת היצירה.

שני האמנים הללו בחרו בתיעוד של פעולת ציור, או ציור פעולה, המנוגד לחלוטין לזה שבחרה ליזר בג'ה, שנוכחותה הרפאית כמעט ואינה מורגשת כאן, כאילו הציור שלה מתהווה מעצמו. חלל הסטודיו, ומקומה של האמנית בתוכו, מצטיירים כנדיפים, כמי שאינם ניטעים בבטחה במקומם. אם הבלון הכסוף מהדהד זוהר והצלחה, הרי שהאמנית מציגה אותו כמראה מעוותת, של חלום המביט אל המציאות נכוחה.

אולם, "ירח קציר" מסמל גם תקופת השלמה, של איסוף התבואה הבשלה. נדמה כי ליזר בג'ה מזקקת תלכיד צורני, המנסח בצלילות שנות חריש יסודי ועמוק. הכמיהה התמזגה עם הקיים, המרחב האישי עדיין מספק הזדמנות לנביטה.

שגיא רפאל, אוצר התערוכה

* שני שירי ההאיکو המובאים כאן, מאת המשורר היפני בן המאה ה־17, מצואו באשו (Matsuo Bashō 松尾 芭蕉). תודה מיוחדת לפרופ' יעקב רוז על התרגומים היפים ועל עזרתו האדיבה.

חלקיק אלמנטארי, 2012, ברזל, 2.50 x 0.70 x 1.40 מ'
Elementary Particle , 2012, Iron, 1.40 x 0.70 x 2.50 m.

> **דיוקן האמנית בסטודיו**, 2013, וידאו, 1:08 ד'
Self Portrait in the Studio, 2013, video, 1:08 min.

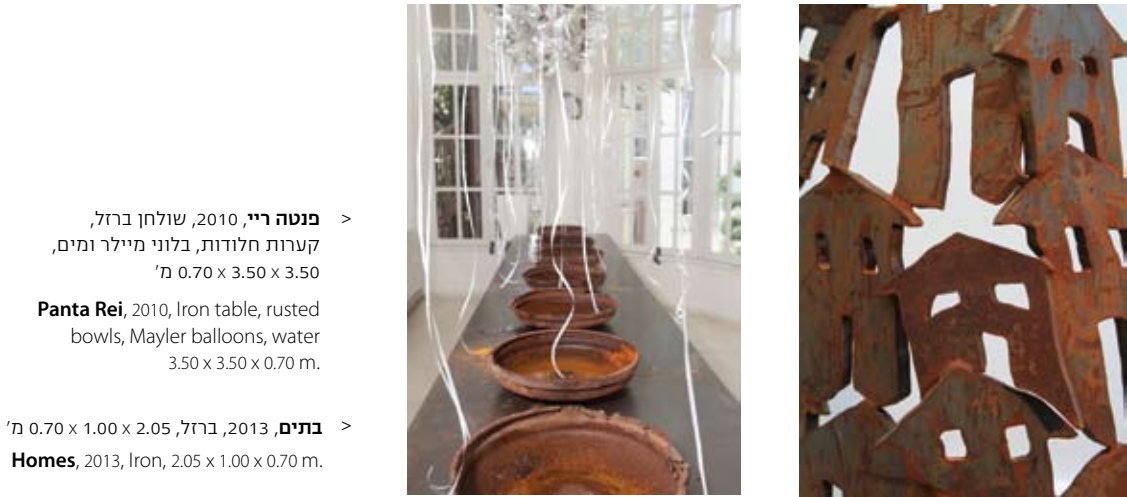

commonly used at construction sites to strengthen poured concrete floors and stairs, the artist made the sketch resemble a wheat field or a canebrake.

Laiser Beja's childhood was spent in construction sites and around workers welding and casting, so she is well-rooted in the material and conceptual modes of the house. But it seems that her sculpture refuses to domesticate; it almost stabs the observer, like a hedgehog that has hardened its spikes. The metal is pointing up, competing with the height of those who wander around it. Exposed and sharp lines sketch a drawing in space, jutting from the ground in an effort to soar beyond their typical fate, a cement burial. Above them, a layer of silver Mylar balloons is moving slowly, round and soft as feather clouds, shining a sparkle of promise. The distance between these siblings is not great; rigid metal almost touches the soft Mylar; reality tries to shatter the faux appearance; menial work threatens a desired ideal.

The use of balloons may remind one of artworks by the conceptual artists Philip Parreno or Martin Creed, but they mainly relate to the stainless steel sculptures of post-pop artist Jeff Koons, whose balloon-shaped dog and rabbit characters and other silvery pieces became million-dollar brands. Koons's international success is based, among other things, on his work's seeming nonchalance, with its perfect finishes, as if a human hand hasn't touched them--nothing like the welding labor dominant in the arte-povera style ethos that dominated Israeli art for many years. Laiser Beja's work can be read as a manifestation of the gap between HERE and THERE, of being rooted in place yet hoping for grabs, of trying to close the distance. Silver clouds are reflected in the shallows of the basin, merging the impossible with reality.

The video work "Self Portrait in the Studio" captures the artist's working space via a silver balloon, just like those hanging over the house sculpture, swaying in the wind and spinning around its axis. The image of the artist herself almost completely eludes photographic documentation, and is only faintly seen. The traces of a painting's execution stand as a relic of her presence and work methods. The paint scribbles that are barely seen in the video are present in the entrance to the exhibition space , and they make a repetitive and random form. They are a river of color, like a secret code that corresponds with Jackson Pollock's dripping technique, the flagship of Abstract Expressionism. Pollock, the wild rock star of

American art, was recorded by Hans Namuth in 1950 while demonstrating his painting technique on glass, framed from beneath the camera as a master that controls the entire composition.

The round reflection in the studio may also remind one of 2008's *Self Portrait in Convex Mirror* by Israeli painter Amnon David-Ar (itself a tribute to a self-portrait by the Italian Mannerist Parmigianino, 1524). The painter's home and studio frame the young man seated in the center of the composition, as his entire world circles around him while he is working.

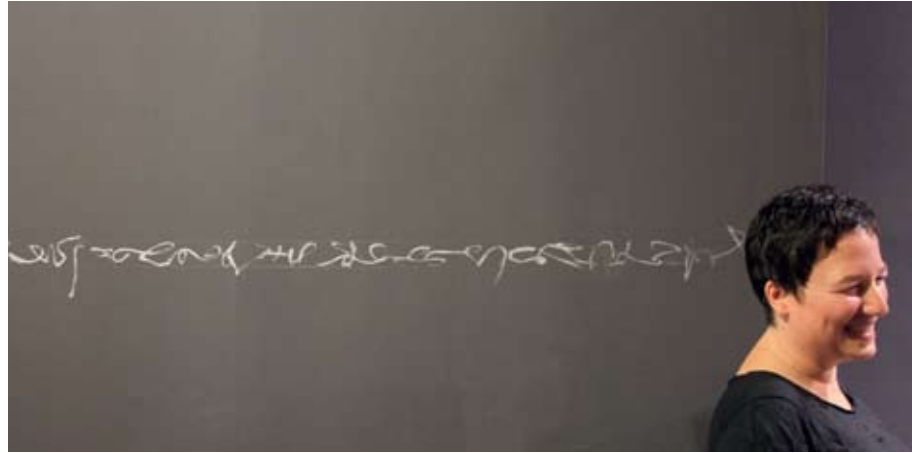
The documentation method chosen by these two male artists is completely opposite to that chosen by Laiser Beja, whose ghostly presence is felt here, as if her painting emerges by itself. The studio space, and the artist's place in it, are portrayed as volatile and not being securely rooted in place. While the silver balloon somehow suggests success, the artist presents it as a mirror-distorted dream of reality.

However, "Harvest Moon" also signifies a period of ripening grain collection. Laiser Beja clarifies a formal essence manifested of years of thorough and deep plowing. Longing merges with existing personal space to provide an opportunity to sprout.

Sagi Refael, Curator

Both Haiku poems are by the 17th century Japanese poet, Matsuo Bashō.
Special thanks to Prof. Jacob Raz for the beautiful translations and for his kind assistance.

Harvest Moon

Hila Laiser Beja's solo exhibition "Harvest Moon" comprises an installation of a central sculpture, a wall drawing and a video work.

*"Full moon of autumn -
Turning the pool,
And the night passed"*

The term "Harvest Moon," apparently rooted in Native American culture, refers to the appearance of the full moon at the beginning of the fall season, often at the same time as the equinox, during which night and day are about equal length. The harvest moon, which coincides with the peak of the crops, enabled Native American workers to stay in the field at night, thanks to its bright moonlight.

The full moon in Matsuo Bashō's Haiku marks the autumn period, and invites the readers to imagine the perfect spherical shape, overlooking the pool or serving as backdrop for the writer's night wandering. You can almost draw a picture of a huge flashlight's reflection in the water, alluding to the tale of the Men of Chelm who tried to capture the star in a barrel.

*"Clouds here, there
Bring to rest
The full moon"*

The crescent is so bewitching that it enables thoughts to sail far beyond any literal place and time. It carries the viewer into an abstract, incomprehensible, primordial existence. It shatters geographical borders and ties all solid ground space to the abyss above, an abyss which has no beginning and no end. Then the arrival of clouds blocks the viewer's reflection, disrupts his engulfment, and brings him back to reality. There is thus a balance between wayfaring thoughts and the viewer's real circumstances.

The sculpture that centers the exhibition space marks the boundaries of a pool or pond, outlining what seems to be the metal sketch of a house. This is a simple, generic house shape, common in children's drawings. For several years Laiser Beja has been circling this image: a fragmentary and unstable structure, not suitable for occupancy. By using rebar,

הילה ליזר בג'ה / ירח קציר

אוצר: שגיא רפאל

בית האמנים ע"ש זריצקי

אוקטובר 2013

Hila Laiser Beja / Harvest Moon

Curator: Sagi Refael

Artists' House, Tel Aviv, Israel

October 2013

עיצוב: דפנה גרייף

צילום: אבי אמסלם

צילומים נוספים: איל בג'ה; ליאת אלבלינג [פנטה ריי];
דימה ולרשטיין [חלקיקי אלמנטרי].

עריכת וידאו: פלג נתנאל

כל המידות נתונות במטרים, גובה x רוחב x עומק.

Graphic Design: Dafna Graif

Photography: Avi Amsalem

Additional Photos: Eyal Beja; Liat Elbling [Panta Rei];
Dima Valershtein [Elementary Particle]

Video Editing: Peleg Netanel

Measurements are given in meters, height x width x depth.

www.hila-laiser-beja.com

Artists' House, Tel Aviv, Israel

Hila Laiser Beja
Harvest Moon